

РЕШЕНИЕ

№ 7099

гр. София, 24.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 44 състав,
в публично заседание на 01.11.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Владимирова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **8557** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 268 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК).

Образувано е по жалба на Г. И. Ч., със съдебен адрес [населено място], [улица], срещу Решение № ПИ-329/30.08.2022 г., издадено от директора на ТД на НАП С., в частта, с която е оставена без уважение жалбата й с вх. № 94-Г-332/23.05.2022 г. по регистъра на ТД на НАП С., против Разпореждане за разпределение с изх. № С220022-125-0139702 от 13.05.2022 г. на главен публичен изпълнител в дирекция „Събиране“ при ТД на НАП С., като неоснователна.

В жалбата, чийто предмет е конкретизиран с молба от 11.10.2022 г., са развити съображения за незаконосъобразност на оспореното решение, в частта, касаеща оспорването на Разпореждане за разпределение с изх. № С220022-125-0139702 от 13.05.2022 г. на гл. публичен изпълнител при ТД на НАП С.. Твърди се, че материалният закон е неправилно приложен, тъй като последователността за погасяване на паричните вземания не е спазена. Иска се отмяна на актовете и връщане на преписката на публичния изпълнител със задължителни указания за извършване на ново разпределение на постъпилата на 12.05.2022 г. сума при правилно приложение на разпоредбата на чл. 169, ал. 8 ДОПК. По делото са представени писмени бележки, които напълно преповтарят изложеното в жалбата. Претендира се присъждане на сторените по делото разноски.

Отвѣтникът - директорът на ТД на НАП С., чрез процесуален представител, оспорва жалбата и моли съда да я отхвърли като неоснователна. Претендира присъждане на

юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура не излага становище по жалбата.

Административен съд София - град, Трето отделение, 44 състав, след като прецени поотделно и в съвкупност събраните в настоящото производство доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Не е спорно по делото, че срещу Г. И. Н., за събиране на публичните ѝ вземания в ТД на НАП С., дирекция „Събиране“, е образувано изпълнително дело (ИД) №160158705/2016 г. за събиране на установените и изискуеми публични вземания.

Оспорващата страна, длъжник по изпълнението, периодично извършва преводи на суми за погасяване на задълженията. В тази връзка на 12.05.2022 г. за погасяване на задълженията по ИД е преведена по сметката за принудително изпълнение на ТД на НАП С. сума в размер на 353,26 лв.

На 13.05.2022 г. постъпилата сума от 353,26 лв. е разпределена с Разпореждане с изх. № С220022-125-0139702 от 13.05.2022 г. на основание чл. 219 във връзка с чл. 240 от ДОПК, издадено от Б. Й. - главен публичен изпълнител при ТД на НАП С..

С процесното разпореждане са погасени ликвидните и изискуеми задължения на лицето. Същите са подробно описани, като е видно, че изпълнителните титули в издадения административен акт са, както следва: по декларация обр. 6 за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2013 г. - лихва за задължения за ДОО в размер на 13,56 лв.; по декларация обр. 6 за периода 01.01.2013 - 31.12.2013 г. - лихва за задължения за ДОО в размер на 156,74 лв.; по декларация по ЗДДФЛ за период 01.01.2013 - 31.12.2013 г. - главница за задължения за данък върху доходите на физическите лица в размер на 101,28 лв.; по декларация обр. 6 за периода 01.01.2013 - 31.12.2013 г. - лихва за задължения за универсален пенсионен фонд (УПФ) в размер на 3,90 лв. и по декларация обр. 6 за периода 01.01.2013 - 31.12.2013 г. - лихва за задължения за УПФ в размер на 77,78 лв. В разпореждането за разпределение липсват данни за погасена чрез плащане главница (относно гореизброените задължения) за ДОО и УПФ. В графа "разпределена сума за главница" за тях е посочено 0, 00 лева.

Разпореждането е обжалвано пред директора на ТД на НАП С., като задълженото лице оспорва действията на публичния изпълнител досежно принципа за разпределяне и погасяване на задълженията. Във връзка с Определение № 6329 от 12.08.2022 г., по адм. дело № 5534 по описа за 2022 г. на Административен съд София - град, решаващият орган е разгледал по същество жалбата и е постановил процесното решение.

За да постанови решението, в обжалваната в настоящото производство част, директорът е приел от една страна, че по отношение на разпореждането за разпределение на постъпилите на 12.05.2022 г. суми, действията на публичния изпълнител са правилни и законосъобразни – налице е образувано ИД за събирането на установени и изискуеми публични задължения, като разпореждането е издадено от компетентен орган, в изискуемата форма, подписано е от издателя и съдържа всички реквизити и е в съответствие както с правилата за конкуренция между различните видове публични вземания съобразно чл. 219, ал. 1, т. 1 ДОПК и с императивно въведения ред за погасяването им по чл. 169, ал. 8 ДОПК, така и с целта на закона. В тази връзка е посочено, че след пълното погасяване на главниците в съответната подгрупа се пристъпва към разпределение на плащането по лихви за конкретния род задължения, съгласно разпоредбата на чл. 169, ал. 8 от ДОПК. Приел е, че при изчисляване на общия размер на задълженията в дадена група се включват

освен техните главници, но и относимите към тях акцесорни вземания за лихви. Постъпилите суми се разпределят съразмерно спрямо общия размер на задълженията в съответните подгрупи, формирани от главници и лихви, а вътре в самите подгрупи се погасяват първо главниците, и ако има остатък – лихвите. По този начин в рамките на различни подгрупи е допустимо погасяване на лихви в една подгрупа (например - задължителни осигурителни вноски), при наличие на непогасени задължения за главници в друга подгрупа (например - данъци), при условие, че това съответства на съразмерното разпределение на постъпилите суми спрямо размера на задълженията в съответните групи. Пояснено е и, че изложените принципи, произтичащи от посочените правни норми, са заложили в алгоритъма на информационната система на НАП, като по този начин разпределянето на постъпили в хода на изпълнително производство суми за погасяване на публичните задължения на лицата се извършва автоматично, при спазване на горепосочените правила и последователност.

Решението е съобщено на жалбоподателя на 02.09.2022 г. по електронен път, а жалбата, с която е сезиран съдът е подадена на 07.09.2022 г.

При така установеното от фактическа страна съдът формира следните правни изводи: Административното производство по постановяване на оспореното решение, е осъществено по реда на чл. 267 ДОПК от материално компетентен орган по смисъла на чл. 266, ал. 1 ДОПК и е завършило с издаването на оспорения в настоящото производство акт по смисъла на чл. 267 ДОПК, който е постановен в предвидената от закона форма. Спор по тези обстоятелства и по установените факти няма.

Спорът по делото е правен и се отнася до правилното приложение на материалния закон.

Спорен момент в случая е извършеното разпределение на постъпили на 12.05.2022 г. суми по отношение на публичните задължения на Г. Ч., установени с посочените по-горе изпълнителни титули. Жалбоподателката твърди, че платената сума е била достатъчна за погасяване на всички главници, които са били присъединени по изпълнителното дело, но въпреки това част от платената сума е била отнесена за погасяване на лихви по задълженията за ДОО и УПФ, при наличието на непогасени главници по ИД. Това твърдение не се оспорва от ответника по жалбата и се установява и от приобщените по делото доказателствата.

Съдът намира, че обжалваното в тази му част решение и потвърденото с него разпореждане са постановени в нарушение на материалния закон по следните съображения:

Съгласно чл. 169, ал. 8 ДОПК, след образуване на изпълнително дело ал. 3, 3а, 4 и 5 не се прилагат, като публичните вземания се погасяват в следната последователност: разноски, главница, лихви.

Според чл. 219 ДОПК, когато производството е за събиране на разнородни публични вземания и имуществото на длъжника не е достатъчно за тяхното погасяване независимо от прилаганите способи или от реда, по който се събират тези вземания, постъпленията до изчерпването им се разпределят по следния ред: 1. за данъчните и митническите задължения и задълженията за задължителни осигурителни вноски - съразмерно; 2. за други публични задължения, които постъпват направо в държавния и/или местния бюджет – съразмерно; 3. за други публични вземания - съразмерно.

Настоящият състав намира за незаконосъобразно становището на ответника в обжалваното решение, че при изчисляване на общия размер на задълженията в дадена група /по т. 1, 2 и 3 на чл. 219/ се включват техните главници и относимите към тях

вземания за лихви, поради което след пълното погасяване на главниците в съответната подгрупа следва да се пристъпи към погасяване и на лихвите за този род задължения, а едва след това да се погасят и задълженията от следващата подгрупа или група, т. е. е допустимо в рамките на една група да бъдат погасени лихви при наличието на непогасени задължения за главници.

По силата на разпоредбата на чл. 162, ал. 2, т. 1 и т. 9 от ДОПК задълженията за данъци, осигурителни вноски и лихви за вземания по осигурителни вноски и данъци, са публични държавни вземания. При стриктно (не разширително или стеснително) тълкуване на нормативната уредба се установява, че законодателят борава с два термина – „публични задължения“ и „публични вземания“. По-широк по обхват е вторият термин, който чрез разпоредбата на чл. 162 ДОПК придобива пълнота, като става ясно, че както данъците и осигурителни задължения, така и лихвите, са публични вземания. За разлика от този термин при систематическото, логическо и граматическо тълкуване на чл. 175, ал. 1 ДОПК, става ясно, че лихвите не са част от публичните задължения, а се дължат при забава на последните, поради което липсва нормативно основание за обосноваващия мотив, според който в групите по чл. 219, ал. 1 от ДОПК се включват освен главниците и вземанията за лихви по тях.

От гореизложеното следва, че макар и акцесорни, законът - чл. 162, ал. 1, т. 9 от ДОПК, третира лихвите върху публичните вземания като самостоятелна категория публични вземания. Щом законодателят ги е обособил като самостоятелна група (категория), то той не би пропуснал да ги посочи в уредбата по чл. 219, ал. 1 от ДОПК като следващи привилегията на съответната група публични вземания.

На практика в конкретния случай административният орган е допуснал смесване на два взаимосвързани, но въпреки това различни правни института - последователност при погасяване, съгласно чл. 169 от ДОПК, озаглавен "Погасяване на публичните вземания" и конкуренцията между разнородните публични вземания по чл. 219 от ДОПК. Първият институт установява реда за погасяване на публичните вземания в зависимост от това дали те са главни или акцесорни (вземанията за разноски и лихви), а вторият урежда поредността на погасяване само на главните вземания, когато те са разнородни, т. е. когато пораждащият ги фактически състав е различен, почиващ на различни нормативни актове. В тази връзка следва извода, че в ДОПК и конкретно в чл. 219 от същия кодекс, липсва разпоредба, подобна на тази на чл. 136, ал. 4 от ЗЗД, която да разпростира привилегията на главното вземане и върху акцесорното вземане за лихвите по тази главница. Следователно липсва и нормативно основание за включване в съответната група по чл. 219, ал. 1 от ДОПК освен на посочените в нея главни задължения, но и на лихвите върху тях.

Според настоящия съдебен състав в случая не се касае до празнота в закона, която да бъде попълвана по аналогия на закона съгласно чл. 46, ал. 2, изр. първо от ЗНА, а до липса на законодателна воля за уреждане на подобно положение и при принудителното изпълнение на публичните вземания по реда на ДОПК. За разлика от реда за прихващане на изпълнението по частните вземания (чл. 76, ал. 2 от ЗЗД) в поредността разноска, лихва, главница и който отчита и осигурява защита на интереса на кредитора, при погасяване на публичните вземания законодателят е взел предвид преди всичко интереса на длъжника като според чл. 169, ал. 1 от ДОПК установената поредност на погасяване е точно обратната - главница, лихва, разноска. Дори след образуване на изпълнителното дело, какъвто е и настоящият случай, този интерес е гарантиран, тъй като чл. 169, ал. 8 от ДОПК предвижда неприложимост на

разпореденото в ал. 3, 3а, 4 и 5, а изрично визираща последователност при погасяване на публичните вземания в поредност - разноски, главница, лихви.

При това положение съдът приема, че доколкото в случая липсват данни за съществуването на публично вземане за разноски, то постъпилата сума от 353,26 лв. следва да бъде отнесена за погасяване на всички главници, налични към датата на плащането, независимо от групата по чл. 219, ал. 1 от ДОПК, в която попадат те и едва след тяхното пълно погасяване следва да се пристъпва към отнасянето на остатъка от нея за погасяване на лихвите по посочените вземания. В този смисъл е и съдебната практика - решение № 1338 от 30.01.2018 г. на ВАС по адм. д. № 6190/2017 г., I о., в която се приема, че разнородността на публичните вземания е ирелевантна за поредността на погасяване по чл. 169, ал. 1 от ДОПК като значим е източникът на задълженията - дали иде реч за задължения за главници, лихви или разноски, както и че нормата на чл. 169, ал. 6 от ДОПК надхвърля по своето съдържание ограничението на препращането към ал. 5 от същата разпоредба. Тази разпоредба изрично предвижда, че към погасяване на лихви се пристъпва след погасяване на всички главници на задълженията. Тя не е ограничена при своето приложение в рамките на дадена група по чл. 219, ал. 1, т. 1 - т. 3 от ДОПК, както неправилно е приел административният орган, а още по-малко в рамките на т. нар. подгрупи. Напротив, при извършването на разпределение от публичния изпълнител към погасяване на задълженията за лихви следва да се пристъпва едва след пълното погасяване на вземанията за главници, ако такива са налице, във всички хипотези по чл. 219, ал. 1, т. 1 - т. 3 от ДОПК. Самото погасяване на главниците в рамките на една група следва да се извършва съразмерно, както изрично е предвидено в закона.

В тази връзка основателно е оплакването в жалбата, че с това неправомерно разпределение на постъпилата сума в общ размер на 353,26 лв. по задълженията за лихви за ДОО и УПФ, съответно в размер на 251,98 лв. се запазва основа (в размер на последната стойност), върху която ще продължат да се начисляват лихви, т. е. запазва се лихвоносната част на задължението, което утежнява правната сфера на длъжника. Публичният изпълнител е следвало да разпредели и сумата в размер на 251,98 лв. (от постъпилото плащане в общ размер на 353,26 лв.), като погаси наличните остатъци за главници по ИД при спазване поредността в чл. 219 ДОПК, а едва след това да пристъпи към погасяване на начислените лихви. Като не е сторил това, публичният изпълнител е издал разпореждане, противоречащо на материалния закон и неговата цел.

С цел изчерпателност съдът обръща внимание, че фактът, че информационната система, с която работят публичните изпълнители, е програмирана да погасява задълженията по зададен критерий (в случая - пропорционално спрямо относителния дял на всеки вид задължения, образуван се от главница и лихва), не води до извод, че извършеното с тази информационна система разпределение, е правилно и законосъобразно.

Предвид изложеното, съдът намира, че обжалваната част на решението на директора на ТД на НАП С. и разпореждането за разпределение следва да бъдат отменени като преписката, на основание чл. 160, ал. 3 вр. чл. 144, ал. 2 от ДОПК, се изпрати по компетентност на публичния изпълнител за предприемане на съответните действия по компетентност, съгласно дадените в настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

При този изход на спора, на основание чл. 161, ал. 1, изр. първо от ДОПК и съобразно направеното искане от жалбоподателя за присъждане на разноски по делото, съдът намира, че такива се следват, като същите се констатираха в размер на 10 лв. - държавна такса. Тези разноски, на основание § 1, т. 6 от ДР на АПК, вр. § 2 от ДР на ДОПК, следва да бъдат възложени в тежест на НАП, която агенция е юридическо лице съгласно чл. 2, ал. 2 от ЗНАП.

Воден от горното и на основание чл. 160, ал. 1 и ал. 3, вр. чл. 144, ал. 2 от ДОПК, Административен съд – София-град, Трето отделение, 44 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 329/30.08.2022 г. на директора на ТД на НАП С., в частта, с която е оставена без уважение жалбата на Г. И. Ч. срещу разпореждане за разпределение с изх. № С220022-125-0139702 от 13.05.2022 г., издадено от главен публичен изпълнител в дирекция "Събиране" при ТД на НАП С., и **вместо това постановява:**

ОТМЕНЯ разпореждане за разпределение с изх. № С220022-125-0139702 от 13.05.2022 г., издадено от главен публичен изпълнител в дирекция "Събиране" при ТД на НАП С..

ИЗПРАЩА преписката на публичния изпълнител при ТД на НАП С. за извършване на ново разпределение на постъпилото на 12.05.2022 г. плащане в размер на 353,26 лева, при съблюдаване с указанията по тълкуването и прилагането на закона дадени с настоящото решение.

ОСЪЖДА Национална агенция за приходите да заплати на Г. И. Ч., ЕГН [ЕГН], сумата от 10 (десет) лева разноски по делото.

Решението не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ: